

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 36/25

Luksemburgā, 2025. gada 20. martā

Tiesas spriedums lietā C-365/23 | [Arce] ¹

Patērētāju tiesību aizsardzība: līguma noteikums, kas jaunam sportistam paredz pienākumu maksāt daļu no saviem ienākumiem, ja viņš kļūst par profesionālu sportistu, var būt negodīgs

Šāda noteikuma negodīgums valsts tiesai jāizvērtē, ņemot vērā it īpaši tā skaidrību un saprotamību attiecībā pret saistību ekonomiskajām sekām

2009. gadā jauns nepilngadīgs sportists, kuru pārstāvēja viņa vecāki, noslēdza līgumu ar Latvijas uzņēmumu, kas sportistiem piedāvā pakalpojumu kopumu to profesionālo spēju un karjeras attīstībai. Šī līguma mērķis bija šim jaunajam sportistam nodrošināt veiksmīgu profesionāla sportista karjeru basketbolā. Minētajā līgumā, kas noslēgts uz 15 gadiem, bija paredzēti dažādi pakalpojumi, piemēram, treniņi speciālistu uzraudzībā un sporta medicīnas pakalpojumi, psihologa pakalpojumi, kā arī atbalsts mārketinga, juridisko pakalpojumu un grāmatvedības jomās.

Jaunais sportists par to apņēmas – ja viņš kļūtu par profesionālu sportistu – maksāt šim uzņēmumam 10 % atlīdzību no visiem neto šī līguma darbības laikā gūtajiem ienākumiem par attiecīgā sporta veida spēlēšanu, kā arī no reklāmas, mārketinga un mediju pasākumiem, ja šie ienākumi būtu vismaz 1500 EUR mēnesī. Ņemot vērā, ka jaunā sportista, kurš nu jau ir kļuvis par profesionālu basketbolistu, ienākumi no līgumiem ar sporta klubiem kopsummā ir sasnieguši vairāk nekā 16 miljonus EUR, viņam minētajam uzņēmumam esot jāsamaksā 10 % no šīs summas, proti, vairāk nekā 1,6 miljoni EUR.

Latvijas tiesas, kurām lieta tika nodota izskatīšanai, atzina, ka aplūkotais līguma noteikums ir negodīgs. Attiecīgais uzņēmums iesniedza kasācijas sūdzību Latvijas Republikas Augstākajā tiesā, kura nolēma par to vērsties Tiesā. Minētā tiesa vēlas noskaidrot, vai direktīva par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos ² ir piemērojama strīdīgajam līgumam un – ja tas tā ir – cik lielā mērā šāds noteikums ir tai pretrunā.

Spriedumā Tiesa vispirms apstiprina, ka **direktīva** šajā situācijā **patiešām ir piemērojama**. Tomēr tā atgādina – šajā direktīvā paredzēts, ka līguma noteikuma, kas nav atsevišķi apspriests, negodīguma novērtējums nevar attiekties ne uz noteikumiem par līguma galvenā priekšmeta definīciju, ne arī uz noteikumiem par cenas un atlīdzības atbilstīgumu pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, ciktāl šie noteikumi ir vienkāršā, skaidri saprotamā valodā. Šis izņēmums ir piemērojams tādām noteikumiem kā šajā lietā aplūkotais, un tādēļ valsts tiesa tā negodīgumu var novērtēt tikai tad, ja tā uzskata, ka tas nav formulēts **vienkāršā, skaidri saprotamā valodā**. Valsts tiesībās tomēr var būt paredzēts augstāks patērētāju aizsardzības līmenis. Ja tas tā ir, tiesa var pārbaudīt noteikuma negodīgumu pat tad, ja komersants to iepriekš ir formulējis vienkāršā, skaidri saprotamā valodā.

Attiecībā uz to, vai strīdīgais noteikums ir formulēts vienkāršā, skaidri saprotamā valodā, Tiesa atgādina, ka direktīvā ir paredzēta arī **pārskatāmības prasība**. Šajā kontekstā **patērētājam ir jāsaņem visa nepieciešamā informācija, lai tas varētu izvērtēt savu saistību ekonomiskās sekas**. Pretējā gadījumā nevar uzskatīt, ka šī klauzula ir formulēta vienkāršā, skaidri saprotamā valodā.

Tiesa piebilst, ka šāds noteikums, kurā paredzēts, ka jaunais sportists apņemas maksāt 10 % atlīdzību no

ienākumiem, ko viņš gūs nākamo 15 gadu laikā, automātiski nerada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu starpā. Proti, šādas nelīdzsvarotības esamība jāizvērtē, ņemot vērā it īpaši tiesību normas, kas atbilstoši valsts tiesībām būtu piemērojamas, ja starp pusēm nebūtu vienošanās, godīgu un taisnīgu tirgus praksi dienā, kad noslēgts līgums par atlīdzību attiecīgajā sporta jomā, kā arī visus minētā līguma slēgšanas brīdī pastāvošos apstākļus, kas ar to bijuši saistīti, un visus pārējos šā līguma vai citu līgumu, no kā tas ir atkarīgs, noteikumus. Turklāt, izvērtējot šāda noteikuma negodīgumu, ir nozīme apstāklim, ka līguma noslēgšanas brīdī patērētājs bija nepilngadīgs un līgumu viņa vārdā noslēdza vecāki.

Tiesa arī precizē, ka tiesa, kura ir konstatējusi, ka starp komersantu un patērētāju noslēgta līguma noteikums ir negodīgs, nevar samazināt no patērētāja piedzenamo summu līdz to faktisko izdevumu apmēram, kas pakalpojumu sniedzējam radušies, izpildot šo līgumu.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolējumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

² Padomes [Direktīva 93/13/EEK](#) (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Direktīvu 2011/83/ES.